

บทที่ 3

หลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทย

ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรถือเป็นภาษีทางอ้อมที่จัดเก็บจากฐานการบริโภค โดยจัดเก็บจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิต การจำหน่าย หรือการให้บริการ เริ่มมีการบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2535 โดยนำมาใช้แทนภาษีการค้าซึ่งได้ถูกยกเลิกไปเนื่องจากไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น

3.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 82 - 82/1)

3.1.1 ผู้ประกอบการ

บุคคลซึ่งขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ ไม่ว่าจะการกระทำความนี้จะได้รับประโยชน์ หรือได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ และไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วหรือไม่

3.1.2 ผู้นำเข้า

ผู้ประกอบการหรือบุคคลอื่นซึ่งนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงการนำสินค้าที่ต้องเสียภาษีอากรขาเข้า หรือที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรออกจากเขตปลอดอากร โดยมีใช้เพื่อส่งออกด้วย

3.1.3 ผู้ที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ

เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม กฎหมายได้กำหนดให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย เช่น

(1) กรณีที่ผู้ประกอบการอยู่นอกราชอาณาจักรและได้ขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นปกติธุระ โดยมีตัวแทนอยู่ในราชอาณาจักร ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ตัวแทนดังกล่าว

(2) กรณีที่มีการควบเข้ากัน ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้ที่ควบเข้ากันและผู้ประกอบการใหม่

(3) กรณีโอนกิจการ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ผู้โอนและผู้รับโอน

3.2 ความรับผิดชอบในการเสียหาย

ประมวลรัษฎากรมีการกำหนดความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มเมื่อมีการขายสินค้า หรือการให้บริการ ตลอดจนการนำเข้าสินค้า ดังนี้ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 178 – 78/3)

3.2.1 ความรับผิดชอบในกรณีขายสินค้า

ความรับผิดชอบในการเสียหายมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการขายสินค้า ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) การขายสินค้าในกรณีทั่วไป ให้ความรับผิดชอบทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อส่งมอบสินค้า เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำความดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนส่งมอบสินค้า ก็ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

- (ก) โอนกรรมสิทธิ์สินค้า
- (ข) ได้รับชำระราคาสินค้า หรือ
- (ค) ได้ออกใบกำกับภาษี

ทั้งนี้ ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(2) การขายสินค้าตามสัญญาให้เช่าซื้อ หรือสัญญาซื้อขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ในสินค้ายังไม่โอนไปยังผู้ซื้อเมื่อได้ส่งมอบ ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อถึงกำหนดชำระราคาตามงวดที่ถึงกำหนดชำระราคาแต่ละงวด เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำความดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนถึงกำหนดชำระราคาแต่ละงวด ก็ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

- (ก) ได้รับชำระราคาสินค้า หรือ
- (ข) ได้ออกใบกำกับภาษี

ทั้งนี้ ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(3) การขายสินค้าโดยมีการตั้งตัวแทนเพื่อขายและได้ส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนแล้ว ทั้งนี้ เฉพาะสัญญาการตั้งตัวแทนเพื่อขายตามประเภทของสินค้าและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ให้ความรับผิดชอบทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อตัวแทนได้ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำความดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนการส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อ ก็ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

- (ก) ตัวแทนได้โอนกรรมสิทธิ์สินค้าให้ผู้ซื้อ
- (ข) ตัวแทนได้รับชำระราคาสินค้า
- (ค) ตัวแทนได้ออกใบกำกับภาษี หรือ
- (ง) ได้มีการนำสินค้าไปใช้ไม่ว่าโดยตัวแทนหรือบุคคลอื่น

ทั้งนี้ ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(4) การขายสินค้าโดยส่งออก ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นดังต่อไปนี้

(ก) การส่งออกทั่วไป ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อชำระอากรขาออก วางหลักประกันอากรขาออก หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาออก เว้นแต่ในกรณีที่ไม่ต้องเสียอากรขาออกหรือได้รับยกเว้นอากรขาออกแล้วแต่กรณี ก็ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นในวันที่มีการออกใบขนสินค้าขาออกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(ข) การส่งออกในกรณีนำสินค้าเข้าไปในเขตปลอดอากร ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นในวันให้นำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตดังกล่าว

(ค) การส่งออกสินค้าที่อยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นพร้อมกับความรับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(5) การขายสินค้าที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 และภายหลังได้มีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าอันทำให้ผู้รับโอนสินค้ามีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อโอนกรรมสิทธิ์สินค้า

3.2.2 ความรับผิดชอบในกรณีให้บริการ

ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการให้บริการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การให้บริการในกรณีทั่วไป ให้ความรับผิดชอบทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการ เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำความผิดดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนได้รับชำระราคาค่าบริการ ก็ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำความผิดนั้น ๆ ด้วย

(ก) ได้ออกใบกำกับภาษี หรือ

(ข) ได้ให้บริการไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น

ทั้งนี้โดยให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำความผิดนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(2) การให้บริการตามสัญญาที่กำหนดค่าตอบแทนตามส่วนของบริการที่ทำให้ความรับผิดชอบตามส่วนของบริการเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการตามส่วนของบริการที่สิ้นสุดลง เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำความผิดดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนได้รับชำระราคาค่าบริการตามส่วนของบริการที่สิ้นสุดลง ก็ให้ถือว่าความรับผิดชอบเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำความผิดนั้น ๆ ด้วย

(ก) ได้ออกใบกำกับภาษี หรือ

(ข) ได้ให้บริการไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น

ทั้งนี้โดยให้ความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำความผิดนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(3) การให้บริการที่ทำในต่างประเทศและได้มีการใช้บริการนั้นในราชอาณาจักร ให้ ความรับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วนเกิดขึ้นเมื่อได้มีการชำระราคาค่าบริการทั้งหมดหรือบางส่วน แล้วแต่กรณี

(4) การให้บริการที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 และภายหลังได้มีการ โอนสิทธิ ในบริการอันทำให้ผู้รับ โอนสิทธิในบริการมีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ความรับผิดชอบทั้งหมด เกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาค่าบริการ

3.2.3 ความรับผิดในกรณีนำเข้า

ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากการนำเข้า ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) การนำเข้าในกรณีทั่วไป ให้ความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อชำระอากรขาเข้า วางหลัก ประกันอากรขาเข้า หรือจัดให้มีผู้ค้ำประกันอากรขาเข้า เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องเสียอากรขาเข้า หรือ ได้รับยกเว้นอากรขาเข้า ก็ให้ถือว่าความรับผิดเกิดขึ้นในวันที่มีการออกใบขนสินค้าตามกฎหมายว่า ด้วยศุลกากร

(2) การนำเข้ากรณีนำสินค้าในราชอาณาจักรเข้าไปในเขตปลอดอากรแล้วนำสินค้า ออกจากเขตดังกล่าวโดยมิใช่เพื่อส่งออก ให้ความรับผิดเกิดขึ้นในวันที่นำสินค้านั้นออกจากเขต ดังกล่าวโดยมิใช่เพื่อส่งออก

3.2.4 ความรับผิดในกรณีที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้า หรือการให้บริการ ในกรณี ดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง เช่น (กฎกระทรวงฉบับที่ 189 (พ.ศ. 2534))

(1) การขายกระแสไฟฟ้า น้ำประปา หรือสินค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ให้ความรับ ผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาสินค้า หรือได้มีการออกไปกำกับภาษีก่อน ได้รับชำระราคาสินค้า ทั้งนี้ โดยให้ความรับผิดเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(2) การขายสินค้าที่ไม่มีรูปร่าง เช่น สิทธิบัตร คุ้มครองสิทธิ เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สัมปทาน ค่าสิทธิ หรือสินค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ให้ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เกิดขึ้นเมื่อได้รับชำระราคาสินค้า เว้นแต่กรณีที่ได้มีการกระทำดังต่อไปนี้เกิดขึ้นก่อนได้รับชำระ ราคาสินค้า ก็ให้ความรับผิดเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำนั้น ๆ ด้วย

(ก) โอนกรรมสิทธิ์สินค้า หรือ

(ข) ได้ออกใบกำกับภาษี

ทั้งนี้ โดยให้ความรับผิดเกิดขึ้นตามส่วนของการกระทำนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

(3) กรณีที่ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้โดยตนเองหรือบุคคลอื่นโดยมิใช่เพื่อการประกอบกิจการโดยตรง ให้ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้นเมื่อนำไปใช้หรือส่งมอบสินค้าให้บุคคลอื่นเพื่อใช้

3.3 ฐานภาษี

ประมวลรัษฎากรได้มีการกำหนดฐานภาษีในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อมีการขายสินค้าหรือการให้บริการ ตลอดจนการนำเข้าสินค้า ดังนี้ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 79 – 79/3)

3.3.1 ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ

ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ ได้แก่ มูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ รวมทั้งภาษีสรรพสามิต (ถ้ามี)

มูลค่าของฐานภาษีให้หมายความถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใด ๆ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน

มูลค่าของฐานภาษีไม่ให้นำรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

(1) ส่วนลดหรือค่าลดหย่อนที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้ลดให้ขณะขายสินค้าหรือให้บริการ และได้หักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนดังกล่าวออกจากราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการ โดยได้แสดงให้เห็นไว้ชัดเจนว่า ได้มีการหักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนไว้ในใบกำกับภาษีในแต่ละครั้งที่ออกแล้ว ทั้งนี้ เว้นแต่ส่วนลดหรือค่าลดหย่อนในการขายสินค้า หรือให้บริการของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อ ผู้ประกอบการจดทะเบียนจะไม่แสดงส่วนลดหรือค่าลดหย่อนดังกล่าว ให้เห็นชัดเจนไว้ในใบกำกับภาษีอย่างย่อก็ได้

(2) ค่าชดเชยหรือเงินอุดหนุนตามที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมติรัฐมนตรี

(3) ภาษีขาย

(4) ค่าตอบแทนที่มีลักษณะและเงื่อนไขตามที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมติรัฐมนตรี เช่น (ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 40))

(ก) มูลค่าของสินค้าที่แถมพร้อมกับการขายสินค้าหรือการให้บริการ ไม่ว่าจะสินค้าที่แถมนั้นจะเป็นสินค้าประเภทและชนิดเดียวกับสินค้าที่ขายหรือบริการที่กระทำหรือไม่ แต่มูลค่าของสินค้าที่แถมจะต้องไม่เกินมูลค่าของสินค้าที่ขายหรือมูลค่าของการให้บริการ

(ข) มูลค่าของสินค้าที่แจกหรือให้เป็นของขวัญ เนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น เทศกาลปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ การเปิดแนะนำสินค้าใหม่ ทั้งนี้ เฉพาะสินค้าที่เป็นปฏิทิน สมุดบันทึกประจำวัน หรือสินค้าที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ของขวัญหรือของขวัญที่มีชื่อผู้ประกอบการ ชื่อการค้า หรือเครื่องหมายการค้าของผู้ประกอบการปรากฏอยู่

โดยของข่วัญหรือของข่ารวยดั่งกล่าวต้องเป็นสิ่งของที่พึงให้แก่กันตามประเพณีทางธุรกิจทั่วไป และต้องมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินสมควร

(ค) มูลค่าของอาหารและเครื่องค้ำที่นายจ้างจัดหาให้กับพนักงานหรือลูกจ้าง ในระหว่างเวลาปฏิบัติงาน ตามระเบียบเกี่ยวกับสวัสดิการของพนักงานหรือลูกจ้าง โดยมูลค่าของอาหารและเครื่องค้ำดั่งกล่าวต้องมีราคาไม่เกินสมควร

3.3.2 ฐานภำษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในกิจการเฉพาะอย่าง

ฐานภำษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในกิจการเฉพาะอย่าง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดั่งต่อไปนี้

(1) ฐานภำษีสำหรับการขายสินค้าโดยการส่งออก ได้แก่ มูลค่าของสินค้าส่งออก โดยให้ใช้ราคา เอฟ. โอ. บี. ของสินค้าบวกด้วยภำษีสรรพสามิตและภำษีและค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ทั้งนี้ไม่ให้รวมอากรขาออก

ราคา เอฟ. โอ. บี. ได้แก่ ราคาสินค้า ณ ด้านศุลกากรส่งออกโดยไม่รวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งจากด้านศุลกากรส่งออกไปต่างประเทศ

(2) ฐานภำษีสำหรับการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ

(ก) กรณีรับขนคนโดยสาร ได้แก่ มูลค่าของค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในราชอาณาจักรก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องในการรับขนคนโดยสารนั้น

(ข) กรณีรับขนสินค้า ได้แก่ มูลค่าของค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บ ไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักรก่อนหักรายจ่ายใด ๆ เนื่องในการรับขนสินค้านั้น ออกนอกราชอาณาจักร

3.3.3 ฐานภำษีสำหรับการนำเข้สินค้า

ฐานภำษีสำหรับการนำเข้สินค้า ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดั่งต่อไปนี้

(1) ฐานภำษีสำหรับการนำเข้สินค้าทุกประเภท ได้แก่ มูลค่าของสินค้านำเข้ โดยให้ใช้ราคา ซี. ไอ. เอฟ. ของสินค้าบวกด้วยอากรขาเข้ ภำษีสรรพสามิต ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ภำษีและค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

การนำเข้สินค้าที่ผู้นำเข้ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่น ให้นำอากรขาเข้ซึ่งได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนดั่งกล่าวมารวมเป็นมูลค่าของฐานภำษี

ราคา ซี. ไอ. เอฟ. ได้แก่ ราคาสินค้า บวกด้วยค่าประกันภัยและค่าขนส่งถึงด้านศุลกากรที่นำสินค้านั้นเข้ในราชอาณาจักร เว้นแต่

(ก) ในกรณีที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศให้ราคาในท้องตลาด สำหรับของประเภทใดประเภทหนึ่งที่ต้องเสียภาษีอากรตามราคาเป็นรายเฉลี่ยตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาสินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

(ข) ในกรณีที่เจ้าพนักงานศุลกากรได้ทำการประเมินราคาเพื่อเสียอากรขาเข้าใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาสินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

3.3.4 ฐานภาษีกรณีพิเศษ

การคำนวณมูลค่าของฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการให้ถือมูลค่าของฐานภาษีเมื่อความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ เช่น

(1) การขายสินค้าหรือการให้บริการโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาดโดยไม่มีเหตุอันสมควร มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าหรือการให้บริการในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

(2) การขายสินค้าหรือการให้บริการในกรณีที่ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้หรือได้ใช้บริการไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลอื่น โดยมีใช้เพื่อการประกอบกิจการโดยตรง มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าหรือบริการในวันที่ความรับผิดเกิดขึ้น

ราคาตลาด หมายถึง ราคาเฉลี่ยของราคาตลาดที่ซื้อขายกันตามความเป็นจริงทั่วไปในวันที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ทั้งนี้ ตามที่ได้มีการตรวจสอบราคาตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่ไม้อาจทราบราคาตลาดได้แน่นอน ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศใช้เกณฑ์คำนวณเพื่อให้ได้มาซึ่งราคาตลาดได้

3.4 อัตราภาษี

ประมวลรัษฎากรได้กำหนดอัตราภาษีสำหรับใช้ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนี้ (ประมวลรัษฎากรมาตรา 80 – 80/1)

3.4.1 อัตราทั่วไป

ปัจจุบันใช้อัตราร้อยละ 7 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้า การให้บริการและการนำเข้า

3.4.2 อัตราร้อยละ 0

ให้ใช้อัตราภาษีร้อยละ 0 ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับการประกอบกิจการประเภทต่าง ๆ เช่น

(1) การส่งออกสินค้าที่มีใช้การส่งออกสินค้าซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

(2) การให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักร และได้มีการใช้บริการนั้นในต่างประเทศ ให้รวมถึงการให้บริการที่กระทำในราชอาณาจักรเพื่อใช้ผลิตสินค้าในเขตปลอดอากรเพื่อส่งออกและการให้บริการที่กระทำในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้ผลิตสินค้าเพื่อส่งออกด้วย

(3) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยาน หรือเรือเดินทะเลที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล

3.5 การคำนวณภาษี

ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 และอัตราร้อยละ 0 มีหน้าที่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่จะต้องชำระหรือมีสิทธิได้รับคืนในแต่ละเดือนภาษี โดยคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อ หากภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อ ให้ผู้ประกอบการชำระภาษีเท่ากับส่วนต่างนั้น หากภาษีซื้อมากกว่าภาษีขาย ให้ถือเป็นเครดิตภาษีของผู้ประกอบการ และให้ผู้ประกอบการนั้นมีสิทธิได้รับคืนภาษีเป็นเงินสดหรือโดยการ โอนเข้าบัญชีธนาคาร หรือนำไปชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนถัดไป (ประมวลรัษฎากร มาตรา 82/3)

การคำนวณภาษีที่ต้องชำระในแต่ละเดือน คือ ภาษีที่ต้องชำระ = ภาษีขาย - ภาษีซื้อ

ภาษีขาย หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

ภาษีซื้อ หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บ

ภาษีซื้อในกรณีดังต่อไปนี้ ไม่ให้นำมาหักในการคำนวณภาษี (ประมวลรัษฎากร มาตรา 82/5)

(1) กรณีไม่มีใบกำกับภาษีหรือไม่อาจแสดงใบกำกับภาษีได้ว่าการชำระภาษีซื้อ เว้นแต่จะเป็นกรณีมีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(2) กรณีใบกำกับภาษีมีข้อความไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(3) ภาษีซื้อที่ไม่เกี่ยวข้องกับตรงกับการประกอบกิจการของผู้ประกอบการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(4) ภาษีซื้อที่เกิดจากรายจ่ายเพื่อการรับรอง หรือเพื่อการอันมีลักษณะทำนองเดียวกันตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(5) ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีซึ่งออกโดยผู้ที่ไม่ได้มีสิทธิออกใบกำกับภาษี

(6) ภาษีซื้อตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี เช่น (ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 42))

(ก) ภาษีซื้อที่เกิดจากการซื้อ เช่าซื้อ เช่า หรือรับโอนรถยนต์นั่งและรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน ห้ามนำภาษีซื้อที่เกิดจากการเช่ารถยนต์นั่งและรถยนต์โดยสารรวมทั้งภาษีซื้อสำหรับสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์ดังกล่าวไปหักออก

(ข) ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีอย่างย่อ

3.6 การจดทะเบียน

ผู้ประกอบการที่มีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน

3.6.1 มูลค่าฐานภาษีและกำหนดเวลาจดทะเบียน

ผู้ประกอบการที่มีรายรับเกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ.01) ภายใน 30 วันนับแต่วันที่มียุทธมูลค่าของฐานภาษี (รายรับ) เกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี

3.6.2 ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

เมื่อเจ้าพนักงานได้รับคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามแบบ ภ.พ.01 พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว จะมีการออกใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ.20) ให้ ซึ่งจะมีผลให้ผู้ประกอบการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนตามกฎหมายตั้งแต่วันที่ที่ระบุไว้ในใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นต้นไป ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องแสดงใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ ณ ที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายในสถานประกอบการ

3.6.3 การเปลี่ยนแปลงการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในสาระสำคัญ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงชื่อสถานประกอบการ ประเภทกิจการ ประเภทสินค้าหรือบริการ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้น ณ สถานที่ที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ ภายใน 15 วันนับจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

3.7 การจัดทำใบกำกับภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องจัดทำใบกำกับภาษีและสำเนา สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้ง พร้อมทั้งส่งมอบใบกำกับภาษีนั้นให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

ใบกำกับภาษี คือ เอกสารหลักฐานสำคัญที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม จะต้องจัดทำและออกให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการ เพื่อแสดงมูลค่าของสินค้าหรือบริการ และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บ หรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการในแต่ละครั้ง

3.7.1 การออกใบกำกับภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องจัดทำใบกำกับภาษีและสำเนาใบกำกับภาษี สำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการทุกครั้ง และต้องจัดทำในทันทีที่ความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น พร้อมทั้งส่งมอบใบกำกับภาษีนั้นให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ สำเนาใบกำกับภาษีให้เก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีนับแต่วันทำรายงาน (ประมวลรัษฎากร มาตรา 86)

3.7.2 ประเภทของใบกำกับภาษี

- ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป
- ใบกำกับภาษีอย่างย่อ
- เอกสารอื่นที่ถือเป็นใบกำกับภาษี
 - ใบเพิ่มหนี้
 - ใบลดหนี้
 - ใบเสร็จรับเงินที่ส่วนราชการออกให้จากการขายทอดตลาด หรือการนำเข้าในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อกรมสรรพากร

ประมวลรัษฎากร ได้มีการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำและรายการต่าง ๆ ในการออกใบกำกับภาษีและเอกสารอื่นที่ถือเป็นใบกำกับภาษี ดังนี้

(1) ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูป

ผู้ประกอบการจดทะเบียนโดยทั่วไปมีหน้าที่ต้องออกใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

ใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 86/4)

- คำว่า “ใบกำกับภาษี” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
- ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษี และในกรณีที่ตัวแทนเป็นผู้ออกใบกำกับภาษีในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียน หรือผู้ทอดตลาดเป็นผู้ออกใบกำกับภาษีในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียน ให้ระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของตัวแทนนั้นด้วย

- ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
- หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขลำดับของเล่ม(ถ้ามี)
- ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณและมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ
- จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ โดยให้แยกออกจากมูลค่าของสินค้าและหรือของบริการให้ชัดเจน
- วัน เดือน ปีที่ออกใบกำกับภาษี

(2) ใบกำกับภาษีอย่างย่อ

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการขายสินค้าในลักษณะขายปลีก หรือประกอบกิจการให้บริการในลักษณะบริการรายย่อยแก่บุคคลจำนวนมาก อธิบดีมีอำนาจกำหนดลักษณะและหรือเงื่อนไขของประกอบกิจการดังกล่าว ให้เป็นกิจการค้าปลีกและในกิจการค้าปลีกการแสดงราคาสินค้า หรือราคาค่าบริการจะต้องเป็นการแสดงราคาที่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้แล้ว ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีก มีสิทธิออกใบกำกับภาษีอย่างย่อได้ แต่ตัวแทนของผู้ประกอบการจดทะเบียนจะออกใบกำกับภาษีอย่างย่อไม่ได้

ใบกำกับภาษีอย่างย่อต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 86/6)

- คำว่า “ใบกำกับภาษีอย่างย่อ” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
- ชื่อ หรือชื่อย่อ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบกำกับภาษี
- หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษี และหมายเลขลำดับของเล่ม(ถ้ามี)
- ชื่อ ชนิด ประเภท ปริมาณ และมูลค่าของสินค้าหรือของบริการ
- ราคาสินค้าหรือราคาค่าบริการ โดยต้องมีข้อความระบุชัดเจนว่าได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้แล้ว
- วัน เดือน ปีที่ออกใบกำกับภาษี

(3) ใบเพิ่มหนี้

กรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนขายสินค้าหรือหรือให้บริการและได้นำภาษีขายไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ต่อมาหากมีเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้เกิดขึ้น อันเป็นเหตุให้ภาษีขายที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการมีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้ขายสินค้าหรือให้บริการไปแล้ว แต่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มใหม่ ออกใบเพิ่มหนี้ให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการในเดือนภาษีที่เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น เว้นแต่

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถออกใบเพิ่มหนี้ได้ทันในเดือนภาษีที่มีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ก็ให้ออกใบเพิ่มหนี้ให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในเดือนภาษีถัดจากเดือนที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น

เหตุการณ์ที่เป็นเหตุให้ออกใบเพิ่มหนี้ได้คือ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 82/9)

- มีการเพิ่มราคาสินค้าที่ขายเนื่องจากสินค้าเกินกว่าจำนวนที่ตกลงซื้อขายกัน คำนวณราคาสินค้าผิดพลาดต่ำกว่าที่เป็นจริง หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

- มีการเพิ่มราคาค่าบริการเนื่องจากให้บริการเกินกว่าข้อกำหนดที่ตกลงกัน คำนวณราคาค่าบริการผิดพลาดต่ำกว่าที่เป็นจริง หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบเพิ่มหนี้ให้นำภาษีขายที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เพิ่มขึ้นนั้น มารวมในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้ถือเป็นภาษีขายของตนในเดือนที่ได้ออกใบเพิ่มหนี้ ส่วนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้รับใบเพิ่มหนี้ให้นำภาษีมูลค่าเพิ่มที่ปรากฏตามใบเพิ่มหนี้ มาหักออกในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้ถือเป็นภาษีซื้อของตนในเดือนที่ได้รับใบเพิ่มหนี้

ใบเพิ่มหนี้ต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 86/9)

- คำว่า “ใบเพิ่มหนี้” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
- ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบเพิ่มหนี้ และในกรณีที่ตัวแทนเป็นผู้ออกใบเพิ่มหนี้ในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียน ให้ระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของตัวแทนนั้นด้วย
- ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ
- วัน เดือน ปีที่ออกใบเพิ่มหนี้
- หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษีเดิม รวมทั้งหมายเลขลำดับของเล่ม(ถ้ามี) มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่แสดงไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าว มูลค่าที่ถูกต้องของสินค้าหรือบริการ ผลต่างของจำนวนมูลค่าทั้งสอง และจำนวนภาษีที่เรียกเก็บเพิ่มสำหรับส่วนต่างนั้น
- คำอธิบายสั้น ๆ ถึงสาเหตุในการออกใบเพิ่มหนี้

(4) ใบลดหนี้

กรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนขายสินค้าหรือให้บริการและได้นำภาษีขายไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว ต่อมาหากมีเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้เกิดขึ้น อันเป็นเหตุให้ภาษีขายที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการมีจำนวนลดลงไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้ขายสินค้าหรือให้บริการไปแล้ว แต่ต้องคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มใหม่ ออกใบลดหนี้ให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการในเดือนภาษีที่เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น เว้นแต่

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถออกใบลดหนี้ได้ทันในเดือนภาษีที่มีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ก็ให้ออกใบลดหนี้ให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในเดือนภาษีถัดจากเดือนที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น

เหตุการณ์ที่เป็นเหตุให้ออกใบลดหนี้ได้คือ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 82/10)

- มีการลดราคาสินค้าที่ขายเนื่องจากสินค้าผิดข้อกำหนดที่ตกลงกัน สินค้าชำรุดเสียหาย หรือขาดจำนวน จำนวนราคาสินค้าผิดพลาดสูงกว่าที่เป็นจริง หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

- มีการลดราคาค่าบริการเนื่องจากการให้บริการผิดข้อกำหนดที่ตกลงกัน บริการขาดจำนวน จำนวนราคาค่าบริการผิดพลาดสูงกว่าที่เป็นจริง หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

- ได้รับสินค้าที่ขายกลับคืนมาเนื่องจากสินค้าชำรุดบกพร่อง ไม่ตรงตามตัวอย่าง ไม่ตรงตามคำพรรณนา หรือเนื่องจากเหตุอื่นตามที่อธิบดีกำหนด

- มีการบอกเลิกสัญญาบริการเนื่องจากเหตุและตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบลดหนี้ให้นำภาษีขายที่คำนวณจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ลดลงนั้น มาหักออกจากภาษีขายของตนในเดือนที่ได้ออกใบลดหนี้ ส่วนผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้รับใบลดหนี้ให้นำภาษีมูลค่าเพิ่มที่ปรากฏตามใบลดหนี้ มาหักออกจากภาษีซื้อของตนในเดือนที่ได้รับใบลดหนี้

ใบลดหนี้ต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ (ประมวลรัษฎากร มาตรา 86/10)

- คำว่า “ใบลดหนี้” ในที่ที่เห็นได้เด่นชัด
- ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ออกใบลดหนี้ และในกรณีที่ตัวแทนเป็นผู้ออกใบลดหนี้ในนามของผู้ประกอบการจดทะเบียน ให้ระบุชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของตัวแทนด้วย

- ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

- วัน เดือน ปีที่ออกใบลดหนี้

- หมายเลขลำดับของใบกำกับภาษีเดิม รวมทั้งหมายเลขลำดับของเล่ม (ถ้ามี) มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่แสดงไว้ในใบกำกับภาษีดังกล่าว มูลค่าที่ถูกต้องของสินค้าหรือบริการ ผลต่างของจำนวนมูลค่าทั้งสอง และจำนวนภาษีที่ใช้คืนสำหรับส่วนต่างนั้น

- คำอธิบายสั้น ๆ ถึงสาเหตุในการออกใบลดหนี้

(5) ใบเสร็จรับเงินที่ส่วนราชการออกให้

ใบเสร็จรับเงินที่กรมสรรพากรออกให้สำหรับการรับชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม และใบเสร็จรับเงินที่กรมศุลกากร หรือกรมสรรพสามิตออกให้ในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อกรมสรรพากร

3.8 การยื่นแบบแสดงรายการและนำส่งภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการและนำส่งภาษี โดยให้ยื่นเป็นรายเดือนภาษีพร้อมกับชำระภาษี(ถ้ามี) ไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม

3.8.1 ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 หรือร้อยละ 0 โดยคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ประกอบการดังกล่าว จะประกอบกิจการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญ กองมรดก บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล องค์การของรัฐบาล หรือนิติบุคคลในรูปแบบใดก็ตาม

3.8.2 ชนิดของแบบแสดงรายการและการนำส่งภาษี

(1) แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร (แบบ ภ.พ.30)

เป็นแบบแสดงรายการและชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องยื่นแบบ ภ.พ.30 พร้อมชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) เป็นรายเดือนทุกเดือนภาษี ไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม โดยให้ยื่นแบบภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

(2) แบบนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร (แบบ ภ.พ.36)

เป็นแบบนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม ใช้สำหรับผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีต่อไปนี้

(ก) ผู้จ่ายเงินที่จ่ายค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการให้แก่

- ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรซึ่งได้เข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการชั่วคราว หรือ

- ผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการในต่างประเทศและได้มีการให้บริการนั้นในราชอาณาจักร

โดยให้ยื่นแบบและนำส่งภาษีภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงิน

(ข) ผู้รับโอนสินค้าหรือผู้รับโอนสิทธิในบริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มไปแล้ว ในอัตราร้อยละ 0 โดยให้ยื่นแบบและชำระภาษีภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่ครบกำหนด 30 วันที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น

(ค) ผู้ทอดตลาดซึ่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือ ส่วนราชการซึ่งขายทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ถูกยึดตามกฎหมายโดยวิธีอื่น นอกจากการขายทอดตลาด โดยให้ยื่นแบบและชำระภาษีภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่ขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน

(3) แบบใบขนสินค้า

เป็นแบบแสดงรายการและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่เป็นผู้นำเข้า ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือไม่ก็ตาม โดยให้ยื่นแบบใบขนสินค้าขาเข้า และชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม พร้อมกับอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ณ ด่านศุลกากรที่มีการนำเข้าสินค้า

3.8.3 สถานที่ยื่นแบบและชำระภาษี

สำหรับแบบ ภ.พ.30 และแบบ ภ.พ.36 ผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีได้ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ สำหรับแบบใบขนสินค้า ผู้นำเข้าต้องยื่นแบบและชำระภาษี ณ ด่านศุลกากรที่มีการนำเข้าสินค้า

3.8.4 วิธีการยื่นแบบ

ผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถที่จะยื่นแบบแสดงรายการได้โดยการยื่นแบบด้วยตนเอง หรือยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต